
**ROCZNE SPRAWOZDANIE
Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA
RODZINNEJ PIECZY
ZASTĘPCZEJ
ZA ROK 2020**

PRUDNIK, 2021

Wstęp

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku jako Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z mocy z art. 76 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) przedstawia Staroście oraz Radzie Powiatu sprawozdanie z całorocznych efektów pracy.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1. prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
2. kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
3. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
4. zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
5. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
6. zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
7. zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
8. organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
9. współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
10. prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

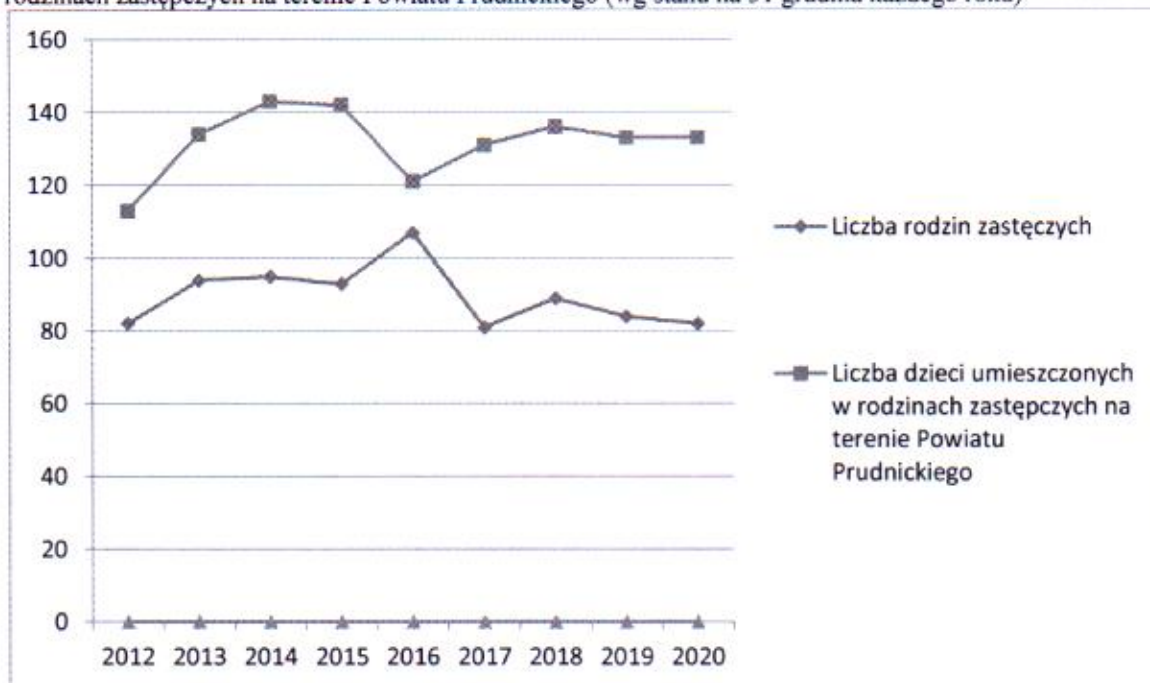
11. zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
12. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
13. prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
14. przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
15. zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
16. zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
17. przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
18. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
19. organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki.

W kolejnych punktach niniejszego sprawozdania przedstawiono sposób realizacji zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy z Zastępczej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku w roku 2020.

Rodzinna piecza zastępcza w Powiecie Prudnickim

1. Dane statystyczne od 2012 do 2020 r.

Wykres nr 1. Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Prudnickiego i liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Prudnickiego (wg stanu na 31 grudnia każdego roku)

Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

Tabela nr 1. Informacja o liczbie rodzin zastępczych i liczbie umieszczonych w rodzinach dzieci na terenie Powiatu Prudnickiego w latach 2012-2020.

Rodzina zastępcza	Rodziny spokrewnione /liczba rodzin/ liczba umieszczonych dzieci	Rodziny niezawodowe Liczba rodzin/liczba dzieci	Rodziny zawodowe Liczba rodzin/ liczba dzieci	Rodzinny dom dziecka Liczba rodzin/liczba dzieci	Łącznie
2012	55/ 72	27/41	0/ 0	0/0	82/ 113
2013	63/ 82	29/ 39	1/ 6	1/ 7	94/ 134
2014	60/ 77	33/54	1/ 6	1/ 6	95/ 143
2015	58/ 77	32/ 47	2/ 10	1/ 8	93/ 142
2016	64/ 60	40/ 45	2/ 10	1/ 6	107/ 121
2017	47/ 56	32/ 61	1/ 6	1/ 8	81/ 131
2018	52/ 69	35/ 55	1/ 6	1/ 6	89/ 136
2019	47/ 68	34/ 49	2/ 9	1/ 7	84/ 133
2020	49/ 67	29/ 45	3/ 14	1/ 7	82/ 133

Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Prudnickiego umieszczonych było **133 dzieci**, w tym **97 dzieci** pochodziło z Powiatu Prudnickiego, a **36 dzieci** pochodziło z innych powiatów. **11 dzieci** z terenu Powiatu Prudnickiego przebywa na terenie innych powiatów w Polsce, zatem wg stanu na dzień 31

grudnia 2020 r. **108 dzieci z Powiatu Prudnickiego** było umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (tabela nr 2).

Tabela nr 2. Liczba dzieci z Powiatu Prudnickiego umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2016-2020.

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Prudnickiego	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Prudnickiego z innych powiatów	Liczba dzieci z Powiatu Prudnickiego umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej poza Powiatem Prudnickim	Razem liczba dzieci z Powiatu Prudnickiego umieszczonych w pieczy rodzinnej pieczy zastępczej
2016	121	18	21	124
2017	131	18	13	126
2018	136	27	13	122
2019	133	32	13	114
2020	133	36	11	108

Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

Tabela nr 3. Liczba rodzin i dzieci w powiecie prudnickim z podziałem na formy rodzinnej pieczy zastępczej i gminy Powiatu Prudnickiego (stan na 31 grudnia 2020 r.).

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Gmina Biała	Gmina Głogówek	Gmina Lubrza	Gmina Prudnik	Razem
Rodziny zastępcze spokrewnione	3 rodziny/ 4 dzieci	10 rodzin/ 15 dzieci	7 rodzin/ 14 dzieci	29 rodzin/ 34 dzieci	49 rodzin/ 67 dzieci
Rodziny zastępcze niezawodowe	3 rodziny/ 6 dzieci	7 rodzin/ 10 dzieci	4 rodziny/ 5 dzieci	15 rodzin/ 24 dzieci	29 rodzin/ 45 dzieci
Rodziny zastępcze zawodowe	0	0	0	3 rodziny/ 14 dzieci	3 rodziny/ 14 dzieci
Rodzinny dom dziecka	0	0	0	1 rodzina/ 7 dzieci	1 rodziny/ 7 dzieci
RAZEM	6 rodzin/ 10 dzieci	17 rodzin/ 25 dzieci	11 rodzin/ 19 dzieci	48 rodzin/ 79 dzieci	82 rodziny/ 133 dzieci

Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

W 2020 roku **powstało 8 rodzin zastępczych. Rozwiązano 10 rodzin zastępczych. 13 dzieci umieszczono** w rodzinnej pieczy zastępczej i **19 dzieci opuściło** rodzinną pieczę zastępczą (w tym 4 dzieci w związku ze zmianą miejsca zamieszkania poza powiatem prudnickim) (tabela nr 4).

Tabela nr 4. Fluktuacja rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w roku 2020.

	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe	Rodzinny dom dziecka	Razem
Nowopowstałe rodziny zastępcze	7	1	0	0	8
Rozwiązane rodziny zastępcze	7	3	0	0	10
Przyjęte dzieci do pieczy zastępczej	5	3	1	4	13
Dzieci które opuściły pieczę zastępczą	11	2	0	6	19

Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej odbywało się poprzez promowanie wartości rodzinnych podczas podejmowanych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej inicjatyw tj.:

- **Informowanie o poszukiwaniu kandydatów na opiekunów zastępczych oraz publikowanie informacji dotyczących zasad organizowania pieczy zastępczej** za pośrednictwem strony internetowej, profilu na Facebooku (post 13.02.2020 r., 27.05.2020 r., oraz 9.10.2020 r.) wywiadu z kierownikiem PCPR w „Tygodniku Prudnickim” w sierpniu 2020 r. oraz materiałów umieszczanych na tablicach informacyjnych w PCPR,
- **Wyprawa turystyczna** do zamku w Mosznej (18.07.2020 r.). Uczestnicy wyprawy zwiedzali komnaty zamku i uczestniczyli w warsztatach przeprowadzonych przez przewodnika, który zachęcił dzieci i ich opiekunów do aktywnej formy spędzania wolnego czasu oraz opowiedział wiele ciekawostek na temat miejsca wyprawy. W czasie wolnym, rodziny mogły zakupić pamiątki. Wyprawa była zakończona obiadem.
- **Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego (3.10.2020 r.)** obchodzone były w Fundacji Llamerađa w Dębowcu. Podczas spotkania rodziny zastępcze uczestniczyły w spotkaniu z alpakami. Był czas na karmienie zwierząt i zrobienie wspólnych zdjęć, przygotowanie prac plastycznych w grupach. Odbyły się warsztaty rękodzieła podczas których dzieci samodzielnie wykonały wyklejanki przedstawiające alpaki. Dla wszystkich uczestników przygotowany był posiłek oraz słodki upominek.
- **Spotkanie kolędowe** przy słodkim poczęstunku w sali spotkań PCPR w Prudniku w dniu 9.01.2020 r. adresowane do rodzin zastępczych z udziałem zaproszonych gości: Starosty Prudnickiego - Radosława Roszkowskiego, Radnej Sejmiku Województwa Opolskiego – Janiny Okrągły;
- **Bal Karnawałowy** w salach lekcyjnych Zespołu Szkół Rolniczych w Prudniku adresowany do dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz dzieci biologicznych opiekunów zastępczych w dniu 22.02.2020 r.
- **„Mikołaj dla Seniora”** - pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku z pomocą dzieci i kadry placówki opiekuńczo-wychowawczej w Głogówku, dzieci i opiekunów

zastępczych z terenu powiatu prudnickiego oraz uczestników programu „Rehabilitacja 25+”, zorganizowali mikołajkowe upominki dla mieszkańców Domów Pomocy Społecznej. Własnoręcznie przygotowanymi kartkami świątecznymi oraz drobnymi upominkami obdarowani zostali seniorzy z DPS-u w Prudniku przy ul. Młyńskiej, Ośrodka Rehabilitacji i Opieki Psychiatrycznej w Raclawicach Śląskich, DPS-u w Grabinie oraz Domu św. Jana Bożego w Prudniku.

- **Spotkania z kierownikami Ośrodków Pomocy Społecznej** z powiatu prudnickiego które odbyły się w dniach 11.03.2020 r., 7.10.2020 r. oraz 18.12.2020 r. – omówiono m.in. możliwości współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z Ośrodkami Pomocy Społecznej na rzecz rozwoju rodziny i rodzinnej pieczy zastępczej oraz podejmowanych w gminach działań prorodzinnych.
- **„Rodzinki pełne serca”** - na portalu społecznościowym Facebook prowadzona była dyskusja w ramach zamkniętej grupy dla rodzin zastępczych i pracowników pod nazwą „Rodzinki pełne serca”.
- **Rozpowszechnianie plakatów zachęcających do pozostania rodziną zastępczą** na grupach na Facebook m.in. „Love Prudnik”.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej

W 2020 roku prowadzono **5 procedur kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, które obejmowały 10 kandydatów.** W ramach prowadzonych procedur: 4 kandydatów zostało zgłoszonych na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, a 4 kandydatów ukończyło w/w szkolenie we wcześniejszych latach. W stosunku do 2 kandydatów procedura jest w toku. Szkolenie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej w 2020 r. ukończyło 4 kandydatów. Na szkolenie dla kandydatów do prowadzenia rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka zostało zgłoszonych 6 kandydatów (2 kandydatów ukończyło w/w szkolenie we wcześniejszych latach). Szkolenie na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka w 2020 r. ukończyło 2 kandydatów. W 2021 r. będzie kontynuowana 1 procedura kwalifikacyjna kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

W omawianym okresie sprawozdawczym została zawarta 1 umowa na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Ponadto rozpatrzono 1 wniosek o przekwalifikowanie w inną formę pieczy zastępczej. Wniosek dotyczył przekwalifikowania z niezawodowej rodziny zastępczej na zawodową rodzinę zastępczą. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie i w 2021 roku zostanie przedstawiony do akceptacji na posiedzeniu Zarządu Powiatu Prudnickiego.

W 2020 roku w celu ograniczenia rozprzestrzeniania COVID-19 sprawdzenie warunków bytowych kandydatów na rodzinę zastępczą odbywało się w formie zdalnej, tzn. na podstawie dokumentacji zdjęciowej i rozmowy telefonicznej z wykorzystaniem kamerki w telefonie.

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku w omawianym okresie sprawozdawczym nie organizowało szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe i prowadzących rodzinne domy dziecka. Osoby, które wymagały takiego szkolenia zgłaszane były do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu.

PCPR w Prudniku posiada zatwierdzony przez Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej program szkolenia dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej "Nowy Dom - Nowa Rodzina" (05.03.2019 r.). Przeznaczony jest on dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Program zatwierdzony został na okres 5 lat.

W 2020 roku szkolenia rodzin zastępczych odbyło 6 kandydatów.

Tabela nr 5. Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka w 2020 roku.

Rodzaj szkolenia	Liczba osób, które ukończyły szkolenie w 2020 r.	Organizator szkolenie
Szkolenie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej	4 kandydatów	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu
Szkolenie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia RDD	2 kandydatów	Katolicki Ośrodek Adopcyjny i Opiekuńczy w Opolu

Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka

W 2020 roku sporządzono 14 opinii psychologicznych o kandydatach dotyczących posiadanych predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz 19 opinii psychologicznych o opiekunach zastępczych pełniących już tę funkcję.

5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

W omawianym okresie sprawozdawczym nie odnotowano żadnego wniosku w powyższym zakresie.

6. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby

➤ **Szkolenie „Partnerstwo na rzecz rodzicielstwa zastępczego w województwie opolskim”** w dniu 05.02.2020 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku odbyło się szkolenie pn. „Partnerstwo na rzecz rodzicielstwa zastępczego w województwie opolskim” zorganizowane przez Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych „Dobra Rodzina” z Kędzierzyna-Koźła w ramach projektu Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020, w ramach działania „Aktywne społeczeństwo”.

Podczas szkolenia zaprezentowane zostały rozwiązania w zakresie:

- Pozyskiwania rodzin zastępczych;
- Tworzenia grup wsparcia dla rodzin zastępczych;
- Wiedzy ułatwiającej opiekę nad dziećmi z różnymi zaburzeniami;
- Możliwości tworzenia wolontariatu dla rodzin zastępczych;
- Budowania relacji między rodziną zastępczą a organizatorem pieczy zastępczej;
- Monitoringu i kontroli w procesie organizowania pieczy zastępczej;
- Kompetencji rodzin zastępczych i organizatora pieczy zastępczej;
- Budowania relacji między rodziną zastępczą a biologiczną;
- Współpracy między ORPZ, a organizacjami pozarządowymi;

W spotkaniu uczestniczyli zarówno opiekunowie zastępczy, jak i kierownik oraz pracownicy PCPR w Prudniku. Szkolenie przeprowadził Pan Gerard Wilczek – Prezes Stowarzyszenia „Dobra Rodzina”, będący jednocześnie rodzicem zastępczym – wraz z żoną od 20 lat prowadzą Rodzinny Dom Dziecka. Podczas szkolenia możliwa była wymiana cennych

doświadczeń i spostrzeżeń dotyczących szeroko rozumianej tematyki pieczy zastępczej. **W szkoleniu uczestniczyło 16 osób (opiekunowie zastępczy oraz pracownicy PCPR).**

➤ **Szkolenie dla opiekunów zastępczych i kadry Organizatora Pieczy Zastępczej** - w dniu 29 stycznia 2020 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku odbyło się 6-godzinne szkolenie pn. „Seksualność dzieci i młodzieży”, w którym udział wzięli opiekunowie zastępczy, pracownicy PCPR oraz przedstawiciele placówki opiekuńczo-wychowawczej w Głogówku.

Szkolenie poprowadziła Pani Alicja Paloc – psycholog, dyplomowany seksuolog, asystent rodzinny, szkoleniowiec, edukator seksualny. Tematyka dotyczyła m.in. rozwoju psychoseksualnego człowieka w tym dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi, kształtowaniu się tożsamości płciowej oraz profilaktyki zachowań ryzykownych. Szkolenie zawierało elementy pracy własnej, możliwa była także wymiana doświadczeń. Uczestnicy chętnie brali udział w dyskusji i dzielili się swoimi spostrzeżeniami. Opiekunowie zastępczy korzystali również z możliwości indywidualnej rozmowy z prowadzącą podczas przerw i po zakończeniu szkolenia, co wskazuje na to, że poruszana tematyka wzbudza zainteresowanie wśród rodziców zastępczych. **W szkoleniu uczestniczyły 23 osoby.**

➤ **Szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i osób już pełniących tę funkcję** – zrealizowano 2 edycje szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i osób już pełniących tę funkcję. W szkoleniach wzięło udział łącznie 10 osób.

Tabela nr 6. Szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i osób już pełniących tę funkcję.

Rodzaj szkolenia	Liczba osób, które ukończyły szkolenie w 2020 r.	Organizator szkolenia
Szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i osób już pełniących tę funkcję	10 osób	PCPR Prudnik
Szkolenie „Partnerstwo na rzecz rodzicielstwa zastępczego w województwie opolskim”	16 osób	PCPR Prudnik, Stowarzyszenia „Dobra Rodzina”
Szkolenie dla opiekunów zastępczych i kadry Organizatora Pieczy Zastępczej „Seksualność dzieci i młodzieży”,	23 osoby	PCPR Prudnik

Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

7. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych

W 2020 r. do marca 2020 roku organizowano co najmniej raz w miesiącu spotkanie z rodzinami zastępczymi w celu integracji i dzielenia się doświadczeniami, a od kwietnia ze względu na zagrożenie epidemiologiczne rodziny zastępcze miały możliwość skorzystania z poradnictwa psychologicznego i uzyskać wsparcie od koordynatorów oraz pracowników Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, z którymi współpracują. Ponadto na portalu społecznościowym Facebook funkcjonuje zamknięta grupa pod nazwą „Rodzinki pełne serca” dla rodzin zastępczych i pracowników, gdzie możliwa jest wymiana doświadczeń i użytecznych informacji. W czasie pandemii COVID-19 zamieszczane były tam m.in. materiały edukacyjne, pomysły na kreatywne spędzanie czasu, listy przydatnych miejsc w sieci oraz informacje o szkoleniach i konferencjach przeprowadzanych w formie zdalnej.

Zapewniono wsparcie rodzinom zastępczym w zakresie środków ochrony osobistej w ramach projektu pn. Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19 oraz w zakresie wyposażenia w sprzęt komputerowy w celu ułatwienia zdalnego nauczania. Na terenie powiatu prudnickiego nie funkcjonuje rodzina pomocowa.

8. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Pozyskaliśmy grupę osób chętnych do pracy w charakterze wolontariuszy, ale ze względu na ograniczenie kontaktów bezpośrednich z rodzinami zastępczymi i dziećmi w 2020 roku nie prowadzono wspólnych działań.

Na stronie internetowej PCPR w Prudniku utworzona została zakładka „Wolontariat”, gdzie zamieszczono formularz aplikacyjny dla kandydatów na wolontariuszy.

9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi

Organizator Rodzinnej Pieczy zastępczej współpracował z Ośrodkami Pomocy Społecznej, instytucjami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami, policją, sądem rodzinnym, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi, instytucjami pozarządowymi i innymi instytucjami, które zajmują się problematyką rodziny i dziecka w celu sprawowania właściwej opieki nad rodzinami zastępczymi. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej miała na celu gromadzenie dokumentacji niezbędnej do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ustalenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy, a także sytuacji rodziców biologicznych i możliwości powrotu dzieci z pieczy zastępczej. Ponadto kontaktowano się ze szkołami w celu ustalenia sytuacji dydaktyczno-

wychowawczej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i kontaktów rodziców biologicznych ze szkołą. Kontaktowano się również ze szkołami w celu ustalenia sytuacji szkolnej osób usamodzielnianych kontynuujących naukę.

Współpraca z Sądem rodzinnym polegała na ustaleniu sytuacji prawnej dzieci, przekazywaniu aktualnej informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych. W przypadkach kiedy nie było możliwości powrotu dzieci do rodziny biologicznej składane były do Sądu wnioski o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców - **sporządzono 9 wniosków**. Ponadto, koordynatorzy pozostawali w kontakcie z kuratorami zawodowymi i społecznymi. Wystosowano **4 pozwy alimentacyjne** wobec rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Ze względu na pandemię COVID-19 Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej nie był zawiadamiany w ciągu roku w rozprawach sądowych dotyczących uregulowań w zakresie władzy rodzicielskiej oraz dotyczących spraw alimentacyjnych.

Na zlecenie Sądu Rejonowego w Prudniku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, po przeprowadzeniu wywiadów w miejscu zamieszkania rodzin, sporządzili **11 opinii dotyczących kandydatów na rodziny zastępcze pod kątem spełniania przez nich przesłanek do ustanowienia ich rodziną zastępczą zgodnie z art. 42 ustawy**.

Tabela nr 7. Wnioski kierowane do Sądów Rejonowych w latach 2019-2020.

Lp.	Wnioski do Sądu	2019	2020
1.	O pozbawienie władzy rodziców	12	9
2.	Pozwy alimentacyjne wobec rodziców biologicznych	6	4
3.	Wywiady na zlecenie Sądu	7	11

Zródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

Współpracowano z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną (m.in. pozyskiwano informacje na temat wsparcia dzieci i rodzin z trudnościami i przekazywano je opiekunom, motywowano rodziców zastępczych do zapisywania podopiecznych na badania) oraz szkołami. Nawiązywano kontakt pisemny i telefoniczny z pedagogami, wychowawcami oraz dyrekcją, a także z Młodzieżowymi Ośrodkami Wychowawczymi.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował z innymi Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie w celu zawierania porozumień w sprawie przyjęcia, warunków pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie dzieci przebywających w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej kontaktował się z Ośrodkiem Adopcyjnym w Opolu w celu omówienia sytuacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, a także zgłaszał dzieci do przysposobienia.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej współpracuje z Opolskim Centrum Demokracji Lokalnej - Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej. PCPR w Prudniku pozostaje w kontakcie z koordynatorami projektów, informuje rodziny zastępcze o inicjatywach OCDL-FRDL oraz pośredniczy w pozyskiwaniu oraz przekazywaniu dokumentacji niezbędnej do wzięcia udziału w projektach. W ramach projektu pn. „**Blżej rodziny i dziecka- wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – III edycja**”, realizowanego w ramach Działania 8.1 RPO WO 2014-2020 „Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych i społecznych w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej” realizowano wsparcie w zakresie **usług psychologicznych, fizjoterapeutycznych, logopedycznych i kompensacyjno-korekcyjnych** dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Cztery rodziny zastępcze opiekujące się dziećmi z niepełnosprawnościami zostały w grudniu 2020 r. objęte terapią wzmacniającą pieczę zastępczą przez Fundację - Instytut Komplementarnego Wsparcia Rodziny „Forest” w ramach projektu „Sposób na komunikację w rodzinie – opiekującą się dziećmi niepełnosprawnymi w czasie epidemii”. Projekt finansowany był ze środków Samorządu Województwa Opolskiego.

Realizowano program „**Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii covid-19**”. Wsparciem objęto 1 placówkę opiekuńczo-wychowawczą, 1 rodzinny dom dziecka, 34 rodziny zastępcze niezawodowe, 50 rodzin zastępczych spokrewnionych i 3 rodziny zastępcze zawodowe. Pomoc otrzymały w rodzinnej pieczy zastępczej 133 osoby dorosłe i 139 dzieci. Rodziny otrzymały jednorazowe maseczki, rękawiczki, płyny do dezynfekcji rąk i powierzchni oraz sprzęt komputerowy tj. laptopy, drukarki i słuchawki.

10. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

W 2020 r. rodziny zastępcze oraz dzieci przebywające w pieczy zastępczej z terenu powiatu prudnickiego wspierane były przez :

- czterech koordynatorów, którzy swoim wsparciem i pomocą objęli wg stanu na 31 grudnia 2020 r. 55 rodzin zastępczych, w których umieszczono 101 dzieci;

Tabela nr 8. Rodziny zastępcze i dzieci objęte wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (stan na 31 grudnia 2020 r.)

Forma pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona	35	52
Rodzina zastępcza niezawodowa	16	28
Rodzina zastępcza zawodowa	3	14
Rodziny dom dziecka	1	7
Razem	55	101

➤ Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

- dwóch pracowników w dziale świadczeń, którzy swoim wsparciem i pomocą objęli 27 rodzin zastępczych w których umieszczonych było 32 dzieci.

Tabela nr 9. Rodziny zastępcze i dzieci objęte Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej (stan na 31 grudnia 2020 r.)

Forma pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona	14	15
Rodzina zastępcza niezawodowa	13	17
Rodzina zastępcza zawodowa	0	0
Rodziny dom dziecka	0	0
Razem	27	32

Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

- psychologa zatrudnionego na umowę o pracę - rodziny zastępcze miały możliwość skorzystania z poradnictwa psychologicznego – **udzielono 209 porad psychologicznych.**

Rodziny mogły uzyskać wsparcie od koordynatorów rpz oraz pracowników z ramienia Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej z którymi współpracują. Wsparcie to było świadczone w siedzibie PCPR oraz w środowisku domowym rodzin.

Uzyskanie specjalistycznej pomocy możliwe było także w ramach Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy tutejszym Centrum, a od dnia 14.10.2020 r. w ramach projektu „Blżej rodziny i dziecka – III edycja” zatrudniony został psycholog udzielający wsparcia dzieciom i rodzinom zastępczym w wymiarze 10 godzin miesięcznie.

Rodziny zastępcze podjęły współpracę ze specjalistami w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej z poradnictwa skorzystało 13 osób, którym udzielono 107 porad.

11. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Zainteresowane osoby były informowane o możliwości skorzystania z porady prawnej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Prudniku, jak również w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu prudnickiego oraz o zasadach przyznania takiej formy poradnictwa.

12. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 129 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821) Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka;
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną;
- modyfikowania planu pomocy dziecku;
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie;
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb;
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Oceny sytuacji dziecka Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonuje na posiedzeniu z udziałem:

- odpowiednio rodziną zastępczą albo prowadzącym rodzinny dom dziecka;
- pedagogiem;
- psychologiem;
- właściwym asystentem rodziny;
- przedstawicielem ośrodka adopcyjnego;
- koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej;
- rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Ocena sytuacji dziecka powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułuje na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazuje ją do właściwego sądu (art. 131 ust. 1 i 2). W 2020 r. dokonano **293 oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej** oraz wykonano 145 ewaluacji planów pomocy dziecku (tabela nr 10)

Tabela nr 10. Wykonane oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2020 z podziałem na poszczególnych pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej oraz ewaluacje planów pomocy dziecku.

Zadanie	Koordynator I	Koordynator II	Koordynator III	Koordynator IV	ORPZ I	ORPZ II
Liczba ocen sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej	64 oceny	54 oceny	72 oceny	50 ocen	23 oceny	30 ocen
Ewaluacja planu pomocy dziecku	29	35	21	36	10	14

Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

13. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę

Opisano w pkt. 2,3,4,10,11.

14. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

W 2020 roku przeprowadzono 5 procedur kwalifikacyjnych, w tym 1 na rodzinę zastępczą zawodową, 1 na rodzinę zastępczą niezawodową oraz 3 na prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

Po zakończeniu kwalifikacji sporządzono opinie – w omawianym okresie sprawozdawczym wystawiono 5 pozytywnych opinii. Sporządzono 11 opinii na zlecenie Sądu o kandydatach na rodzinę zastępczą, w tym 7 opinii dotyczących kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną oraz 3 opinie dotyczące kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i 1 dotyczącą kandydatów na prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

15. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego

Rodziny zastępcze miały możliwość skorzystania z poradnictwa psychologicznego – udzielono **207 porad psychologicznych**, jak również uzyskać wsparcie od koordynatorów oraz pracowników z ramienia Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, z którymi współpracują. Wsparcie to było świadczone w siedzibie PCPR oraz w środowisku domowym rodzin. Uzyskanie specjalistycznej pomocy możliwe było także w ramach Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy tutejszym Centrum.

16. Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej stale podnosili swoje kwalifikacje w zakresie pracy z rodziną i dziećmi poprzez udział w szkoleniach i konferencjach:

1. Szkolenie z mediacji rodzinnych – poziom podstawowy i zaawansowany

2. Konferencja – „Profesjonalizacja pomocy kadr instytucji pomocowych działających w Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem jak narzędzie przeciwdziałania przestępczości” – forma online
3. Szkolenie „Procedura odebrania dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie”.
4. Szkolenie „Seksualność dzieci i młodzieży” 29.01.2020 r.
5. Szkolenie „Partnerstwo na rzecz rodzicielstw zastępczego w Województwie Opolskim” – 4.02.2020 r.

17. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy

Sprawozdanie z efektów pracy za rok 2019 zostało przedłożone Zarządowi Powiatu podczas posiedzenia w dniu 21.02.2020 roku, co jest zgodne z Protokołem nr 81/2020 Zarządu Powiatu. Sprawozdanie z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy zastępczej za rok 2019 zostało przyjęte przez radnych Rady Powiatu podczas XXII sesji Rady Powiatu w dniu 28 lutego 2020 r. co zostało opisane w Protokole XXII z posiedzenia XXII sesji Rady Powiatu.

18. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Zgłoszono do ośrodków adopcyjnych 13 dzieci i znaleziono rodziny przysposabiające dla 6 dzieci.

Tabela nr 11. Informacja o zgłoszonych dzieciach do Ośrodków Adopcyjnych oraz o zrealizowanych adopcjach w 2020 roku.

	Koordinator I	Koordinator II	Koordinator III	Koordinator IV	ORPZ I	ORPZ II
Zgłoszenie do ośrodków adopcyjnych	4	2	6	1	0	0
Adopcja	0	0	6	0	0	0

Źródło: opracowanie własne PCPR Prudnik.

19. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki

W roku 2020 nie podjęto działań w/w zakresie z uwagi na brak potrzeb zgłaszanych przez opiekunów.

Ponadto Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej rozpatrzył jedną skargę na pracę koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej od rodzica biologicznego dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, która została uznana za bezzasadną.

Kierownik
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinnej Prudnik
J. Baraska
mgr Jolanta Baraska